

۲۱۵.۴۵۰
۱۳۹۷/۲۴

به نام خدا

بودجه ریزی دولتی

مؤلف:

دکتر محمد کشاورز

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: بودجه ریزی دولتی

◀ مولف: دکتر محمد کشاورز

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ صفحه آرائی: نازنین نصیری

◀ طراح جلد: داریوش فرسایه

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۳۹۹

◀ چاپ و صحافی: درج عقیق

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۴۷۰.۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۳۷۱-۴

◀ نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

◀ فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagarantehran.com

www.dibbook.ir

◀ نشانی تلگرام: @mftbook

◀ نشانی اینستاگرام دیبا [dibagaran_publishing](https://www.instagram.com/dibagaran_publishing)

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید شغلی.

هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتها و اپ دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

سرشناسه: کشاورز، محمد، ۱۳۷۱-

عنوان و نام پدیدآور: بودجه ریزی دولتی

/مؤلف: محمد کشاورز.

مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۳۹۹

موضوعات ظاهری: ۱۶۶ص

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۳۷۱-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۸

موضوع: بودجه ریزی - ایران

موضوع: budget process - Iran

موضوع: بودجه ریزی - ایران

موضوع: program budgeting-Iran

رده بندی کنگره: ۲۱۵۴/۴

رده بندی دیویی: ۳۵۲/۴۸۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۵۰۳۳۶

فهرست مطالب

۱۰.....	مقدمه ناشر
۱۱.....	پیشگفتار
۱۲.....	مقدمه

◀ فصل اول

۱۴.....	مفاهیم و تعاریف بودجه
۱۵.....	تعریف بودجه
۱۷.....	فلسفه وجودی و چرایی بودجه
۱۷.....	قیود بودجه
۱۸.....	اهمیت و ضرورت بودجه
۱۹.....	احکام بودجه‌ای و غیر بودجه‌ای
۲۰.....	مبانی تخصیص منابع
۲۰.....	اصطلاحات بودجه مهم

◀ فصل دوم

۲۱.....	تاریخچه بودجه‌ریزی
۲۲.....	سیر تحول و تکامل بودجه‌ریزی
۲۳.....	بودجه در ایران

◀ فصل سوم

۲۶.....	نهادهای بودجه‌ریزی
۲۷.....	مقدمه
۲۷.....	قانون محاسبات عمومی کشور

◀ فصل چهارم

۲۹..... ارتباط بودجه با علوم مختلف

- ۳۰..... مقدمه
- ۳۰..... ارتباط بودجه با مدیریت
- ۳۰..... ارتباط بودجه با سیاست گذاری و برنامه ریزی
- ۳۱..... ارتباط بودجه و حسابداری
- ۳۲..... ارتباط بودجه با اقتصاد

◀ فصل پنجم

۳۵..... نظریه های بودجه و اصول آن

- ۳۶..... تعادل بودجه و نظریات مرتبط با آن
- ۳۶..... ماهیت کسری بودجه
- ۳۷..... محاسبه کسری بودجه
- ۳۷..... کسری بودجه و تأثیر آن بر متغیرهای اقتصادی و اجتماعی مختلف
- ۳۸..... رابطه بین رشد اقتصادی و کسری بودجه
- ۳۸..... رابطه کسری بودجه و تورم
- ۳۹..... رابطه کسری بودجه و تراز پرداخت ها
- ۳۹..... رابطه بین کسری بودجه و درآمدهای نفتی
- ۳۹..... رابطه کسری بودجه و تقاضای پول
- ۴۰..... عوامل مؤثر بر کسری بودجه
- ۴۱..... راه های تأمین کسری بودجه
- ۴۱..... کسری بودجه دوگانه
- ۴۲..... نظریه همسان سازی مالیاتی بودجه دولت
- ۴۲..... دیدگاه توهم مالی و نظریه سیاست های تثبیت نامتقارن
- ۴۳..... اصول بودجه ریزی
- ۴۴..... اصل سالیانه بودن
- ۴۴..... فلسفه ی سالیانه بودن بودجه
- ۴۵..... استثنائات سالیانه بودن

۴۵		اصل جامعیت یا کاملیت
۴۶		اصل وحدت بودجه
۴۶		اصل شمولیت یا تفصیل بودجه
۴۶		اصل تخصیص بودجه
۴۶		اصل عدم تخصیص
۴۷		اصل انعطاف‌پذیری بودجه
۴۸		اصل تعادل بودجه
۴۸		اصل تخمینی بودن درآمدها
۴۸		اصل تحدید بودج، هزینه‌ها
۴۹		اصل تنظیم بودجه بر مبنای عملیات
۴۹		اصل تقدم درآمد بر مخارج
۴۹		اصل تفکیک هزینه‌ها، مخارج، درآمد غیر مستمر

◀ فصل ششم

بودجه و سازمان‌های بودجه‌ای

۵۱		الگوهای سیاسی
۵۳		بررسی نقش قوه مجریه در بودجه‌ریزی
۵۴		بررسی نقش قوه مقننه در بودجه‌ریزی
۵۸		بررسی نقش شورای نگهبان در بودجه‌ریزی
۵۹		بررسی نقش شورای اقتصاد در بودجه‌ریزی
۶۰		بررسی نقش سازمان برنامه و بودجه کشور در فرایند بودجه
۶۱		بررسی نقش بانک مرکزی در بودجه‌ریزی
۶۲		بررسی نقش دیوان محاسبات در بودجه‌ریزی
۶۳		بررسی نقش خزانه‌داری در بودجه‌ریزی
۶۳		بررسی نقش شورای عالی اداری در بودجه‌ریزی
۶۴		بررسی نقش شورای عالی امنیت ملی در بودجه‌ریزی

◀ فصل هفتم

۶۵..... مراحل بودجه؛ تهیه، تنظیم و تصویب بودجه

۶۶..... مراحل اصلی بودجه

۷۱..... قواعد مالی تهیه و تنظیم بودجه

۷۱..... قواعد مالی تصویب بودجه

◀ فصل هشتم

۷۳..... اجرا و نظارت بر بودجه

۷۴..... ابلاغ بودجه

۷۴..... مبادله موافقتنامه‌های جاری و انقضای

۷۵..... تخصیص اعتبار مصوب

۷۶..... مصرف اعتبار

۷۸..... قواعد مالی اجرای بودجه

۷۹..... اشکال سه‌گانه نظارت بر بودجه

۸۰..... نظارت بعد از اجرای بودجه

۸۰..... انواع نظارت از دیدگاهی دیگر

۸۲..... بررسی مفهومی لایحه تفریغ بودجه

۸۳..... محتوای گزارش تفریغ بودجه

۸۵..... نظارت مجمع تشخیص نظام

◀ فصل نهم

۸۶..... طبقه‌بندی بودجه

۸۷..... منابع و درآمدهای دولتی

۹۰..... اجزای ۳ گانه بودجه

۹۱..... مخارج بودجه

۹۱..... انواع مخارج از حیث اجبار و اختیار

۹۲ روش‌های بودجه‌ریزی

۹۳	 مقدمه
۹۴	 روش‌های پیشبینی درآمدها
۹۷	 نقاط ضعف سیستم بودجه‌ریزی سنتی در دستگاه‌های اجرایی
۱۰۴	 مقایسه انواع روش‌های آماده‌سازی بودجه
۱۰۶	 اهمیت و ضرورت بودجه‌ریزی عملیاتی
۱۰۷	 مزایای بودجه‌ریزی عملیاتی
۱۰۷	 مشکلات بودجه‌ریزی عملیاتی
۱۱۰	 ضرورت تغییر سیستم بودجه‌بندی به بودجه‌بندی بر مبنای فعالیت
۱۱۱	 هدف اصلی بودجه‌بندی بر مبنای فعالیت
۱۱۱	 مراحل بودجه‌بندی بر مبنای فعالیت
۱۱۲	 ویژگی‌های بودجه‌بندی بر مبنای فعالیت

فصل یازدهم

۱۱۳ مدیریت مالی در دولت محلی

۱۱۴	 مقدمه
۱۱۷	 راهکارهای تأمین مالی دولت‌های محلی
۱۲۰	 کمک‌های مالی دولت مرکزی
۱۲۱	 تسهیم مالیاتی درون دولتی
۱۲۲	 استقراض
۱۲۲	 ایجاد صندوق توسعه محلی
۱۲۳	 مشارکت بخش عمومی - خصوصی
۱۲۴	 تجهیز سرمایه‌های خصوصی یا اخذ شارژ توسعه
۱۲۴	 طراحی نظام‌مند کمک‌های دولت مرکزی به شهرداری‌ها
۱۲۵	 ویژگی‌های نظام کمک‌های مالی
۱۲۷	 چالش‌های تأمین مالی دولت‌های محلی

◀ فصل دوازدهم

۱۲۸..... مباحث جدید در بودجه‌ریزی

۱۲۹.....	مقدمه
۱۲۹.....	تحول و اصلاح در بودجه‌ریزی
۱۳۰.....	سیاه چاله‌های بودجه در نظام بودجه‌ریزی ایران
۱۳۰.....	نظام آمارهای مالی دولت
۱۳۱.....	بودجه‌ریزی در رکتی
۱۳۱.....	بودجه‌ریزی به سوی
۱۳۲.....	بودجه‌ریزی الکترونیک
۱۳۲.....	بودجه‌ریزی جنسیتی

◀ فصل سیزدهم

۱۳۳..... روش تهیه و تنظیم بودجه در شرکت‌های دولتی

۱۳۴.....	مقدمه
۱۳۵.....	نیاز بودجه‌بندی در سازمان‌ها
۱۳۶.....	تهیه و تنظیم بودجه در شرکت‌های دولتی
۱۳۸.....	عناصر تشکیل‌دهنده بودجه شرکت‌های دولتی
۱۳۹.....	اجرای بودجه در شرکت‌های دولتی
۱۳۹.....	مرحله کنترل بودجه در شرکت‌های دولتی
۱۳۹.....	زیرساخت‌های تهیه و تنظیم بودجه

◀ فصل چهاردهم

۱۴۲..... مسائل و مشکلات نظام بودجه‌ریزی در ایران

۱۴۳.....	مقدمه
۱۴۴.....	کسری بودجه در ایران
۱۴۵.....	عدم انضباط مالی
۱۴۶.....	تعیین نرخ ارز ثابت در سند بودجه
۱۴۶.....	عدم شفافیت

- ۱۴۷ رانت‌جویی در بودجه‌ریزی دولتی کشور
- ۱۴۹ دور باطل رکود تورمی در ایران
- ۱۴۹ عدم پیاده‌سازی صحیح خصوصی‌سازی و اهداف آن
- ۱۵۰ چالش‌های نظام فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ۱۵۰ محدودیت‌ها و تنگناهای فرهنگی
- ۱۵۱ ابهام در میزان تعهدات و دیون دولتی
- ۱۵۲ چالش‌های برقراری نظام یارانه‌ای
- ۱۵۲ فرار مالیاتی و توجه صرف به درآمدهای نفتی
- ۱۵۴ نابرابری درآمد بین استان‌ها
- ۱۵۴ تخصیص اعتبارات جهت بقا دستگاه نه اجرای وظایف
- ۱۵۵ عدم ارتباط بودجه با اهداف اقتصادی
- ۱۵۵ در نظر نگرفتن بار مالی اشکال فعالیت‌های فعلی دولت روی هزینه‌های آتی
- ۱۵۵ ناهماهنگی میان منابع و مصارف
- ۱۵۵ وجود هزینه‌های پنهان در بودجه
- ۱۵۶ تقاضای بودجه اضافی
- ۱۵۸ منابع

خط‌مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌فروشی است که بتواند خواسته‌های به‌روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد. هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون، شایستگی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دسترسی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نشر پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر در صدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پربار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "دکتر محمد کشاورز" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

bookmarket@mft.info